

 HELSE BERGEN Haukeland universitetssjukehus	Erstatning ved skade eller tap av pasienters eiendeler/eiendom
Kategori: Pasientbehandling/Pasientrettigheter	Gyldig fra/til: 27.10.2025/27.10.2027
Organisatorisk plassering: Helse Bergen HF/Fellesdokumenter/Pasientbehandling	Versjon: 1.01
Godkjenner: Marta Ebbing	Prosedyre
Dok. ansvarlig: Eva Mjelde	Dok.id: D82831

Innhold

1	Hensikt	1
2	Ansvar/målgruppe	1
3	Erstatningskrav under 10 000 kroner	1
4	Erstatningskrav over 10 000 kroner	2
5	Særlig om erstatningskrav som følge av tvunget psykisk helsevern	2
6	Referanser	3
7	Endringer siden forrige versjon	3

1 Hensikt

Hensikt med prosedyren er å beskrive saksbehandling når sykehuset mottar krav fra pasienter om økonomisk erstatning for tingsskader i forbindelse med ytelse av helsehjelp. Tingsskader regnes i denne sammenheng som skade eller tap av gjenstand som pasienten eier eller leier.

Prosedyren gjelder ikke for pasientskader ([Svikt ved helsetjenesten](#)) eller skade på sykehusets eiendeler/eiendom.

2 Ansvar/målgruppe

Prosedyren gjelder for nivå 2-enheter som mottar erstatningskrav fra pasient for tapte eller ødelagte eiendeler/eiendom. Hvis flere nivå 2-enheter er omfattet av erstatningskravet, bør alle de omfattede nivå 2-enhetene ta stilling til sin del av kravet.

Ved behov for bistand til å behandle erstatningskrav, kan jurist i Foretakssekretariatet kontaktes.

3 Erstatningskrav under 10 000 kroner

Når pasientens dokumenterte økonomiske tap er under 10 000 kroner, er det sykehuset selv som håndterer kravet. Pasienten må sende inn krav som dokumenterer et økonomisk tap, og en begrunnelse om at tapet er forårsaket av at sykehusets ansatte har opptrådt uaktsomt eller forsettlig.

Ifølge norsk rett er det tre grunnvilkår som alle må være oppfylt for at det skal foreligge erstatningsansvar:

- Økonomisk tap
- Ansvarsgrunnlag
- Adekvat årsakssammenheng mellom handling/unnlatelse og skade

For det første så må det foreligge et faktisk økonomisk tap i form av et kronebeløp. Dette må kunne dokumenteres.

For det andre må det foreligge et ansvarsgrunnlag. Det betyr at ansatte ved sykehuset må ha opptrådt uaktsomt eller at sykehuset kan klandres for uaktsomhet. Har det derimot skjedd et hendelig uhell uten at noen kan lastes for det, regnes ikke dette som uaktsomhet.

I situasjoner der det ytes øyeblikkelige hjelp kan pasienter påføres tap eller skade på eiendeler/eiendom. Eksempler kan være klær eller smykker som må klippes opp for nødvendige undersøkelser eller inngrep, eller situasjoner der helsepersonell må trenge inn i bolig/rom for å yte øyeblikkelig hjelp der det er fare for pasientens liv og helse. I slike tilfeller ytes det lovpålagt helsehjelp, og dette kan derfor ikke anses som uaktsomhet.

For det tredje må det være adekvat årsakssammenheng mellom skaden og handlingen. Det betyr at det må være helsepersonellens adferd, handling eller unnlatelse som har ført til skaden og at skaden dermed ikke har oppstått uavhengig av dette.

Dersom pasienten selv har forårsaket tapet/uhellet (eksempelvis; pasientens handling fører til at tannproteser eller briller faller i gulvet og blir ødelagt), er ikke sykehuset erstatningsansvarlig. Det kan unntaksvis gis erstatning, for eksempel ved rutinesvikt hvor pasient ikke har vært under tilstrekkelig tilsyn av helsepersonell eller at eiendeler har blitt tapt som følge av at sykehusets ansatte ikke har fulgt sykehusets prosedyrer for oppbevaring av verdisaker (se lenke nederst). Tilsvarende gjelder dersom eiendeler ødelegges av medpasient. De øvrige erstatningsvilkårene må i så fall også være innfridde.

Begrunnet svar utarbeides uten unødig opphold i sykehusets digitale saksbehandlingssystem (Elements). Svarbrevet sendes direkte til pasient eller dennes representant. Se ellers punkt 2.

4 Erstatningskrav over 10 000 kroner

Når pasientens påståtte tap er over 10 000 kroner, er det Norsk pasientskadeerstatning (NPE) som behandler et eventuelt krav om erstatning. Nivå 2-enheten må derfor informere pasienten om at kravet må fremmes til NPE. NPE vurderer kravet etter angitte vilkår, bl.a. om tingsskaden skyldes svikt ved helsehjelpen. NPE kan ta kontakt med sykehuset for å klarlegge hva som har skjedd. Her følges alminnelig prosedyre for håndtering av erstatningssaker som kommer inn via NPE, [Saksbehandling og systematisk oppfølging av saker fra Norsk pasientskadeerstatning \(NPE\) i Helse Bergen HF](#).

Eksempler kan være at eiendeler som tannproteser, klær, briller og lignende, skades under behandlingen. Praksis fra NPE viser at skade på pasientens eiendom eller leid bolig (dører, lås, mv.) i forbindelse med at helsepersonell akutt må trenge seg inn i pasientens bolig, normalt ikke dekkes.

Sykehuset har prosedyrer for å unngå at pasienten tar med seg verdisaker til sykehuset og hvordan eventuelle verdisaker oppbevares, [Eiendeler og verdisaker: Pasienter og avdøde](#)

5 Særlig om erstatningskrav som følge av tvunget psykisk helsevern

I noen tilfeller er det behov for å bryte opp dør til pasientens oppholdssted for å iverksette vedtak om tvungent psykisk helsevern. Dette skjer som regel med politiets bistand eller unntaksvis av helsepersonell i nødrettssituasjoner. Dersom det oppstår utgifter for pasienten på grunn av skade på dør, lås og lignende, kan pasienten kreve dette erstattet av sykehuset. Slike utgifter anses som en del av sykehusets ansvar for å gjennomføre tvungent psykisk helsevern. Tilsvarende gjelder for kostnader i forbindelse med å sikre døren etter at den er brutt opp og før den får ny lås. Dette innebærer at

nivå 2-enheten dekker tapet uten å gjøre en vurdering etter de vanlige erstatningsrettslige regler. Bakgrunnen for denne praksisen er Helsedirektoratets rundskriv «Helsetjenestens og politiets ansvar for personer med psykisk lidelse – oppgaver og samarbeid» kapittel 10, [Dekning av utgifter i forbindelse med politiets bistand - Helsedirektoratet](#)).

I situasjoner der kommuneoverlegen har truffet vedtak om tvungen legeundersøkelse, jf. psykisk helsevernloven § 3-1 andre ledd, men legen som foretar undersøkelsen (typisk legevaktslege) ikke finner grunnlag for å henvise videre til tvungent psykisk helsevern, skal kommunehelsetjenesten dekke disse utgiftene. Dersom pasienten etter denne legeundersøkelsen henvises videre til tvungent psykisk helsevern, skal sykehuset dekke disse utgiftene uavhengig av om faglig ansvarlig deretter treffer vedtak om tvungent psykisk helsevern eller ikke.

Erstatningsansvaret for skade på pasientens dør, vindu, lås, mv. gjelder kun ved gjennomføring av tvungent psykisk helsevern. Se mal for brev til pasienter innen tvungent psykisk helsevern som har krav på erstatning, [Brevmal - Informasjon om erstatning ved skade på bolig i forbindelse med tvungent psykisk helsevern](#).

Tingsskader som oppstår ifm. ytelse av helsehjelp overfor pasienter med somatiske sykdommer, må vurderes etter vanlige regler (beskrevet i punkt 3 og 4). Dette betyr at sykehuset ikke dekker utgifter til reparasjon av skader på pasientens dør, vindu, lås, mv. som følge av at pasienten må gis akutt helsehjelp. Det samme gjelder når klær må klippes opp for å yte akutt helsehjelp.

I tilfeller hvor det har behov for å bryte opp dør mv., har sykehuset ansvar for å i etterkant sikre pasientens bolig/oppholdssted ved behov, slik at ikke denne står ulåst, [AMK - sikring av privatbolig ifm utrykning](#). Dette gjelder for alle pasienter.

6 Referanser

Interne referanser

1.1.8.4-05	Saksbehandling og systematisk oppfølging av saker fra Norsk pasientskadeerstatning (NPE) i Helse Bergen HF
1.1.8.4-06	Prosess for NPE-saker der Helse Bergen er innklaget
1.1.8.4-07	Utlevering av journal fra DIPS til Norsk pasientskadeerstatning og Nasjonalt klageorgan for helsetjenesten
1.1.8.4-19	Bestillingsnotat - Norsk pasientskadeerstatning (NPE)
1.2.1.3.1-14	Eiendeler og verdisaker: Pasienter og avdøde
1.2.8-11	Svikt ved helsetjenesten - behandling av krav fra pasienter om erstatning for tap opptil kr.10 000.
1.2.8-21	Brevmal - Informasjon om erstatning ved skade på bolig i forbindelse med tvungent psykisk helsevern
1.8.1-07	AMK - sikring av privatbolig ifm utrykning

Eksterne referanser

[1.17.4 Pasientskadeloven - Lov om erstatning ved pasientskader mv.](#)

7 Endringer siden forrige versjon

Rettet skrivefeil

Forlenget gyldighet til 27.10.2027